

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Mirosław Jan

Nazwisko: Derecki

Miejsce urodzenia: Lubartów

Data urodzenia: 19-08-1936

Imię ojca: Leonard

Imię matki: Maria

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Korespondent” (nr rej. 35), prowadzonej w 1960 i 1961 roku przez Wydział II KW MO Lublin, w celu ustalenia autora listów skierowanych do ambasad Wielkiej Brytanii i USA, zawierających propozycję „nawiązania kontaktu charakteru wywiadowczego z przedstawicielami tych placówek” (adres zwrotny wskazano w Lublinie). Materiały operacyjne skomasowano z dokumentacją śledztwa w tej sprawie, którego prowadzenie Naczelną Prokuraturą Wojskowa w Warszawie zleciła Wydziałowi Śledczemu lubelskiej KW MO. Znajduje się tu notatka służbowa funkcjonariusza Wydziału II KW MO Lublin z 09.03.1961, w której zreferował on swoje ustalenia odnośnie Mirosława Dereckiego, pełniącego wówczas funkcję „kierownika Klubu na Zamku”. Podano tu m.in., iż był on autorem recenzji „do >Kameny< i innych pism w kraju”. Określono go przy tym jako „miłośnika literatury i sztuki”. Nadawcę listów ustalono i skazano (nie był to M. Derecki).	Akta o sygn. IPN Lu 012/689, t. 1 (7282/III, poprzednia sygn. E-39682).	

Materiały operacyjne Wydziału III KW MO Lublin, dotyczące Mirosława Dereckiego, rozpracowywanego w latach 1963-1967 w ramach teczki podręcznej krypt. „Muza” (nr rej. 2584), prowadzonej przez Wydział III w okresie 27.12.1962 - 01.09.1973, w celu „kontrolowania środowiska inteligencji i prac. kultury m. Lublina”. Mirosław Derecki, dziennikarz i literat zatrudniony w lubelskim dwutygodniku społeczno-kulturalnym „Kamena” oraz w Klubie Dziennikarzy „Nora”, został zarejestrowany jako „osoba” do teczki podręcznej „Muza” w dniu 26.10.1963, pod nr 3569. Według ustaleń i oceny Służby Bezpieczeństwa wykazywał on „wrogi stosunek do obecnej rzeczywistości”, co miało przejawiać się zwłaszcza poprzez „negatywną postawę wobec wytycznych XIII Plenum KC PZPR”. Jednakże, jak stwierdzono, nie ujawniał on poglądów publicznie, dzieląc się nimi „tylko z ludźmi mu bliskimi i zaufanymi” (arkusz rejestracyjny M. Dereckiego, pkt 15 „Zasadnicza treść materiałów kompromitujących”). Informacje na temat Mirosława Dereckiego SB pozyskiwała m.in. od „źródła >Kasia<” oraz kontaktów operacyjnych ps. „Roman” i „K.J.” W materiałach znajdują się wyciągi z ich doniesień oraz notatek służbowych, sporządzanych przez funkcjonariusza Wydziału III KW MO Lublin z rozmów z nimi w latach 1963-1965. Z dokumentów wynika także, iż pod koniec (ok. październik) 1963 roku objęto kontrolą prywatną korespondencję M. Dereckiego (fotokopia listu M. Dereckiego z 12.10.1963, „Wykaz dok. >W< dot. Dereckiego Mirosława przeznaczonych do zniszczenia” z 24.07.1967, obejmujący dane nt. korespondencji z lat 1963-1965). Równocześnie w styczniu 1964 M. Dereckiemu, jako osobie „wrogo ustosunkowanej do obecnej rzeczywistości”, „zastrzeżono”, tj. uniemożliwiono wyjazd za granicę. Uznano wtedy, iż jego wyjazd „mógłby wyrządzić Państwu Polskiemu szkody natury politycznej”. Dokumentacja wskazuje, że „zastrzeżenie” obowiązywało przez 2 lata (pismo Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego ds. SB MO Lublin do Dyrektora Biura „C” MSW z 23.01.1964, „Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę” zatwierdzone 24.01.1964, „Zawiadomienie o zastrzeżeniu wyjazdu” z 29.05.1964, skierowane do Wydziału „C” KW MO Lublin, zawiadomienie o ubieganiu się przez M. Dereckiego o wyjazd służbowy, datowane na 14.10.1967, wysłane przez Biuro „C” MSW do Wydziału „C” KW MO Lublin - dokument dołączony po zarchiwizowaniu sprawy). W lipcu 1967 postanowiono zakończyć kontrolę operacyjną Mirosława Dereckiego, wskazując, iż nie przejawiał on wówczas „aktywnej działalności” (wniosek o złożenie sprawy do archiwum z 27.07.1967, zatwierdzony 28.07.1967). Dnia 31.08.1967 materiały nr rej. 3569 złożono w archiwum Wydziału „C” KW MO Lublin pod sygn. 559/II.

Akta o sygn. IPN Lu 07/405 (559/II), zapisy kartoteczno-ewidencyjne. W aktach o sygn. IPN Lu 018/81 (117/IV), zawierających materiały teczki podręcznej krypt. "Muza" (nr rej.2584), Mirosław Derecki nie figuruje imiennie.

Na wniosek Wydziału III KW MO Lublin Mirosławowi Dereckiemu „zastrzeżono” wyjazd za granicę w oparciu o art. 4 (ust. 2) pkt 4 ustawy z dnia 17.06.1959 o paszportach. Z postanowienia o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę zatwierdzonego 24.01.1964 wynika, że wydano je w związku z wnioskiem M. Dereckiego o zgodę na wyjazd do Francji i zakaz miał obowiązywać przez 2 lata. Jako powód takiej decyzji podano m.in., iż wykazywał on „wrogi stosunek do obecnej rzeczywistości”. Dnia 29.05.1964, przy ubieganiu się przez M. Dereckiego o zgodę na wyjazd turystyczny do ZSRR, ponownie otrzymał „odpowiedź negatywną” (zawiadomienie o zastrzeżeniu wyjazdu z 29.05.1964). Natomiast, jak wskazuje adnotacja z 16.10.1967, umieszczona na zawiadomieniu wysłanym 14.10.1967 przez Biuro „C” MSW do Wydziału „C” KW MO Lublin, w którym informowano o ubieganiu się Mirosława Dereckiego o wyjazd służbowy do ZSRR, Wydział III KW MO Lublin nie wniósł już wtedy zastrzeżeń do wydania mu paszportu. W zapisie kartotecznym odnotowano fakt anulowania „zastrzeżenia” z datą 30.10.1967.

Karta Pz-4 z Kartoteki paszportowej Biura
Paszportów MSW, dokumenty w aktach o sygn. IPN
Lu 07/405 (559/II).

Informacje, korespondencja i notatki Departamentu III MSW z grudnia 1973 roku, odnoszące się do „środowisk twórczych”. Znajduje się tu informacja dot. spektaklu >Sąd nad Hubalem< z 06.12.1973, podpisana przez Dyrektora Departamentu III. Podano w niej, iż sztuka ta została wystawiona 26.11.1973 w Zakładowym Domu Kultury im. Lenina w Nowej Hucie. Wskazano również, że jej scenariusz oparto „na dwóch opracowaniach dotyczących działalności Hubala pt. >Tropem majora Hubala< oraz >Śladami Hubalczyków<, których autorem jest Mirosław Derecki - redaktor lubelskiego dwutygodnika >Kamena<”. Wspomniane książki opublikowało w 1971 roku Wydawnictwo Lubelskie. Zwrócono przy tym uwagę, że w oparciu o te same publikacje dyrektor Państwowego Teatru im. J. Osterwy w Lublinie „stworzył adaptację sceniczną wystawianą przez około 4 miesiące 1971 roku”, która, podobnie jak przedstawienie w Nowej Hucie, wzbudziła dyskusje i krytyczne oceny. Stwierdzono, iż między Mirosławem Dereckim - autorem publikacji a dyrektorem teatru „doszło wówczas do kontrowersji na tle nieobiektywnego wykorzystania [...] materiałów z ww. książek. Adaptacja poddawała pod dyskusję działalność Hubala, co nie odpowiadało treści opracowań M. Dereckiego, pozytywnie oceniających tę działalność”. W materiałach znajduje się także fotokopia sztuki „Sprawa majora Hubala” autorstwa Mirosława Dereckiego (wskazano go jako autora w korespondencji i na karcie tytułowej), przesłana przez Naczelnika Wydziału III KW MO Lublin do Naczelnika Wydziału I Departamentu III MSW przy piśmie z 13.12.1973.

IPN BU 0365/45, t. 1 (KS 4/1705).